

*Поезія
катастрофи*

*До 40-ї річниці
Чорнобильської трагедії*

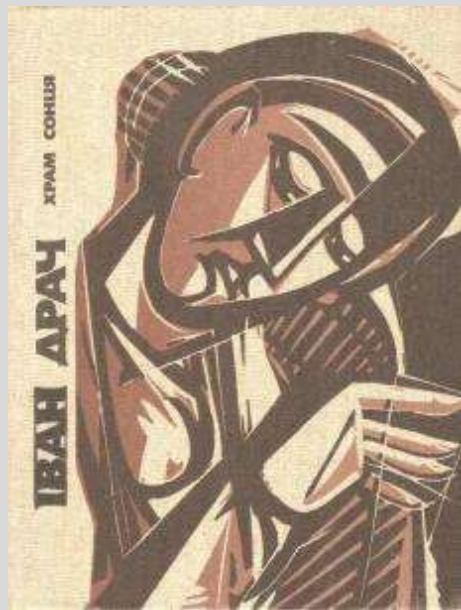
*Дмитро Павличко
НА ЧОРНОБИЛЬ
ЖУРАВЛІ ЛЕТИЛИ*

Цей пронизливий вірш став піснею, на яку знято не менш пронизливий відеокліп.

Автор музики – Олександр Білаш.
Виконавець – Микола Кондратюк.

На Чорнобиль журавлі летіли,
З вирію вертались навесні.
Як сніжниця, попелище біле
Розвівалось в рідній стороні.
Там згоріли гнізда і гніздечка,
Поржавіла хвоя і трава,
Журавлина крихітна вервечка
Напиналась, наче тятива.
Не було ні стогону, ні крику,
Тільки пошум виморених крил.
Журавлі несли печаль велику,
Наче тінь невидимих могил.
Не спинились птиці на кордоні,
Де сягає атомна яса,
І дивився батько з-під долоні,
І ридала мати в небеса.
На Чорнобиль журавлі летіли,
З вирію вертались навесні...

*Тяжко тшлу, зболено розмірковую,
Словами гіркими наповнюю аркуш.*

Іван Драч
«Чорнобильська Мадонна»

Драч І. Храм сонця : поезії / Іван Драч. – Київ :
Рад. письм., 1988. – 125 с.

Чорнобиль. Зона відчуження... Ці слова звучать вічним болем в устах українського поета Івана Драча.

«Чорнобильська Мадонна» (1987), яка увійшла до збірки «Храм сонця», – це не просто ще один твір митця. Це тужлива пісня поетової душі про страшну драму міста над Прип'яттю, його нестерпний біль за земляків, котрим Чорнобильська трагедія стала вперек життя, а також звучний заклик до всіх живих: не забувати про те, що сталося.

...
Який напій ти в квітень той пила,
Коли, завітла сином, ти ходила?
Від Ірода себе не вберегла –
тебе накрила та нечиста сила.

...
Той огнений хрест, а на ньому
і в нім
Палає мій син у кільці вогнянім,
Бо атомні цвяхи засаджені в руки,
Бо губи горять од пекельної муки.

...
Хто ж там сиву посміє займати?
Сіль пізнання – це плід каяття...
Несе сива чорнобильська мати
Цю планету... Це хворе дитя!

*А де тепер не зона на Землі?
І де межа між зоною й не зоною?!*

Ліна Костенко
«Летючі крони голубих дерев»

Цей дощ - як душ.

**Цей день такий ласкавий.
Сади цвітуть. В березах бродить сік.
Це солов'їна опера, Ла Скала!
Чорнобиль. Зона.**

**Двадцять перший вік.
Тут по дворах стоїть бузкова повінь.
Тут ті бузки проламують тини.
Тут шука йде, немов підводний
човен,**

**І прилітають гуси щовесни.
Але кленочки проросли крізь ганки.
Жив-був народ над Прип'яттю –
і зник.**

**В Рудому лісі вирости поганки,
і ходить Смерть, єдиний тут
грибник.**

Костенко Л. Вибране
/Ліна Костенко. – Київ :
Дніпро, 1989. – 560 с.

Вірші, що так чи інакше піднімають тему Чорнобильської трагедії, увійшли до розділу «Інкрустації» (с. 534–551).

Чорнобильська тема протягом багатьох років була і є однією з провідних у поетичній і публіцистичній творчості Ліни Костенко, утворюючи, по суті, закінчений цикл («Атомний Вій опустив бетонні повіки...», «Загидили ліси і землю занедбали...», «Жоржини на чорнобильській дорозі...», «На березі Прип'яті спить сатана...» тощо).

*Та не тягніть же землю у могилу
Вона дарована не тільки вам!*

Борис Олійник «Сім»

**Олійник Б. Крик Чорнобиля : [вірш] / Борис
Олійник // Вітчизна. – 2006. – № 5/6. – С. 2.**

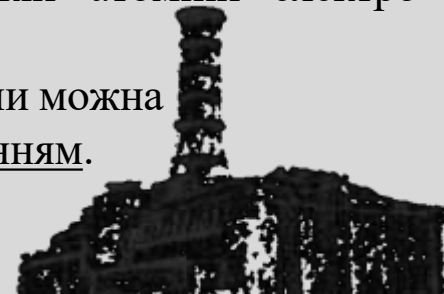
**В цих лісах безборонно
гасають вовки, наче рейнджери.
Заблоковану зону
обходить здаля навіть дощ.
Лиш тутешні зозулі,
що звуться «лічильники Геймера»,
Не роки обіцяють,
а числа рокованих доз.
І шаманської ночі
безокого чорного місяця,
Коли землю, як в саван,
загорне вологий туман,
На задалених цвинтарях
в небо обвуглене світяться
Сизо-цинковим одсвітом
горбики чорнобилян...**

**Олійник Б. Сім : поема
/ Борис Олійник. – Київ :
Рад. письм., 1988. – 93 с.**

Поему «Сім» (1987), що стала значною подією в літературі й доповнила низку творів чорнобильської тематики від українських авторів, присвячено героям-пожежникам, які самовіддано вступили в протистояння з вогнем, у боротьбу зі смертю в перші години ліквідації аварії на Чорнобильській атомній електростанції.

З повним текстом поеми можна ознайомитися [за посиланням](#).

Вже стільки років
промайнуло
З тієї квітневої ночі.
Та стукає в шибку минуле...

Володимир Шовкоmyтний
«Діти Чорнобиля» (уривок)

Ти відомий сьогодні
кожному –
Не ім'ям своїм, а бідую.
Тою вулицею порожньою
Понад прип'ятською
водою...

Мій Чорнобиль!
Зелений пагорбе!
У якому ти жив сторіччі?
Запеклись перестиглі
ягоди,
Наче кров, на твоїм
обличчі.
Іван Білий
«Ти відомий сьогодні кожному»

Лежить село,
неначе на картині,
Білючи хатами по долині.
А в тім селі - ні голосу,
ні звуку,
І вікна випромінюють
розпуку,
І двері навхрест дошками
забиті,
І журавлі криничні
сумовиті,
І тихий сад
біля старої школи,
І дітям в ній не вчитися
ніколи.

Микола Луків
«Доц у зоні Чорнобиля»
(уривок)

Пам'ятаймо!

Виставка підготовлена за матеріалами
інтернет-джерел .